

پاسخنامه تشریحی

۱. گزینه ۱ زیرا در این گزینه، سه تضاد دیده می‌شود: پرسش $\neq$ جواب، زیر $\neq$ بالا، شیرین $\neq$ تلخ
بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲، دو تضاد (درد $\neq$ درمان، زخم $\neq$ مرهم)

گزینه ۳، نیز دو تضاد (وصل $\neq$ جدایی، شیرین $\neq$ زهر)

گزینه ۴، یک تضاد (هستی $\neq$ مرگ)

۲. گزینه ۲ یکایک: ناگهان - برآمد خروشیدن دادخواه: صدای اعتراض ستم‌دیده‌ای بلند شد.

۳. گزینه ۲ فرمول ساخت:

ماضی نقلی: صفت مفعولی + ام، ای، است، ایم، اید، اند.

ماضی التزامی: صفت مفعولی + باشم، باشی، باشد، باشیم، باشید، باشند.

مضارع اخباری: می + بن مضارع + م، ی، د، یم، ید، ند.

نکته: مضارع اخباری می‌تواند بدون «می» آغازین بیاید: خورد = می‌خورد

آینده: خواهیم، خواهی، خواهد، خواهیم، خواهید، خواهند + ماضی ساده

۴. گزینه ۳ در گزینه ۳ کمک خواستن خودِ کاوه مطرح شده است (خروشیدن دادخواه)، اما در سه گزینه دیگر پاسخ مثبت مردم به دعوتِ کاوه آمده است.

۵. گزینه ۱ شنیدن: شنوا / خواندن: خوانا / رفتن: روا / که همگی صفت هستند.

۶. گزینه ۱ پسته: استعاره از دهان و لب محبوب / حدیث قند: اضافه تشبیهی (قند: مشبه؛ حدیث: مشبه به)

۷. گزینه ۳ سپردن به معنای پایمال کردن.

«خروشید و برجست لرزان ز جای
بدرید و بسپرد محضر به پای»

۸. گزینه ۴ صفت‌های بیانی: ۱- آهنین (نسبی) ۲- عمومی (نسبی) ۳- تحتانی (نسبی)

۹. گزینه ۴ واژه‌ی «گر» (مخفف اگر) در گزینه ۴ به معنای «یا» است اما در سایر گزینه‌ها حرف ربط وابسته ساز و نشانه‌ی شرط است.

۱۰. گزینه ۴ واژه رکاب با حفظ معنای پیشین معنای جدید یافته است.

گزینه ۱) شوخ: معنای قدیم چرک

گزینه ۲) جناب: معنای قدیم: درگاه

گزینه ۳) دستور: معنای قدیم: وزیر، اجازه، راهنما

۱۱. گزینه ۴ زیرا در این گزینه «لا» برای نفی مضارع است، در گزینه «ا»: لا = نهی است، در گزینه ۲: نیز «لا» نهی است و در گزینه ۳: «لا» بر سر «اسم» آمده است.

۱۲. گزینه ۴ «أنتظر» جمله وصفیه و محلاً مرفوع است. / «طوبله» نیز نعت (صفت) مفرد است.

ترجمه: لحظه دیدار مادر بزرگم لحظه‌ای است که از مدتی طولانی منتظرش هستم.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «الذهیبه»، «المرتفعه»: صفت، مفرد. ترجمه: اشعه طلایی خورشید از پشت کوه‌های بلند ظاهر شد!

گزینه ۲: «المرّة» صفت، مفرد. ترجمه: من به رضای خدا راضی هستم به هنگام رویارویی با حوادث تلخ روزگار!

گزینه ۳: «العظیمة» صفت، مفرد. ترجمه: ای خواهرم باید از ثروت‌های بزرگت انفاق کنی!

۱۳. گزینه ۲ زیرا المجتهدون صفت الطلاب است و الأعمال که جمع غیرعقل است، موصوف برای الصعبة آمده است و درست است.

صفت برای العمل باید به صورت الصعب بیاید. (رد گزینه ۱)

الجادة صفت مفرد است و برای طلاب نامناسب است. (رد گزینه ۳)

المجدّین به دلیل مرفوع نبودن نمی‌تواند صفت طلاب که مبتدا و مرفوع است، باشد. (رد گزینه ۴)

۱۴. گزینه ۱ منظور از اسلوب جمله مطابقت افعال و ضمائر در جمله است.

زیرا انت دومین شخص مفرد مؤنث و دقیقاً با «تخافین» که دومین شخص مفرد مؤنث است، مطابقت دارد.

گزینه ۲ انتما = که جزء ضمائر بر شخص مخاطب است با یخافان که جزء شخص غائب است، مطابقت ندارد.

گزینه ۳ = الذین برای غائب ولی تخافون برای مخاطب به کار رفته است.

گزینه ۴ یخاف با ضمیر «ی» در عَلَيَّ مطابقت ندارد.

۱۵. گزینه ۱ بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: (الجميلة) صفت مفرد

گزینه ۳: (لم نلتفت) جمله وصفیه برای (صورة) می‌باشد.

گزینه ۴: (لم يستطع) جمله وصفیه برای (مسألة) است.

۱۶. گزینه ۳ زیرا این جمله شرطی است و فعل‌های شرط به صورت مضارع التزامی و جواب شرط به صورت مضارع اخباری ترجمه می‌شوند، حتی اگر ماضی باشند.

۱۷. گزینه ۳ زیرا اسم تفضیل در مقام مقایسه بین دو چیز به صورت مذكر به کار می‌رود؛ حتی اگر آن دو چیز مؤنث باشد، اما زمانی که اسم تفضیل به عنوان صفت به کار رود باید از نظر جنس مطابقت کند.

۱۸. گزینه ۱ یُنْتَفِعُ: جمله وصفیه است و «خیر» خبر جمله می‌باشد.

۱۹. گزینه ۳ در گزینه ۳ «المزارعون» معرفه به ال و فاعل است.

در گزینه ۱ «الطبیعة»، گزینه ۲ «الخُبز»، گزینه ۴ «العالم» معرفه به ال و مضاف الیه می‌باشند.

۲۰. گزینه ۱ «مُرُوءٌ تَكُ إِلَیْهِ: جوانمردی‌ات به او»

در گزینه ۲ «إِلَیْهِ» ترجمه نشده است.

«أَسَاءَ إِلَیْكَ» به تو بدی کرد در گزینه ۲ «ك» به تو، ترجمه نشده است و «الیه» در گزینه‌های ۳ و ۴ نیز ترجمه نشده است. به علاوه در گزینه ۳ «أَسَاءَ إِلَیْكَ» به غلط به صورت مصدر یعنی «بدی کردن» ترجمه شده است.

۲۱. گزینه ۲ پاسخ به نیازهای برتر انسان الف) باید همه جانبه باشد ب) کاملاً درست و قابل اعتماد باشد زیرا هر پاسخ احتمالی و مشکوک نیازمند تجربه و آزمون است تا کارایی آن مشخص شود.

۲۲. گزینه ۳ با ممنوعیت نوشتن احادیث پیامبر (ص)، شرایط مناسب برای جاعلان حدیث پیش آمد و آنان بر اساس غرض‌های شخصی به جعل یا تحریف حدیث پرداختند، یا به نفع حاکمان ستمگر از نقل برخی احادیث خودداری کردند.

۲۳. گزینه ۱ حدیث «بنی الاسلام علی خمس ...» ← اجرای قوانین و احکام دین در سایه ولایت الهی دارای اهمیت بوده و بدون ولایت فاقد ارزش است.

۲۴. گزینه ۱ خداوند در آیه شریفه مذکور، دین را زندگی‌بخش و مایه‌ی حیات انسان می‌داند.

۲۵. گزینه ۲ به علت ابتدایی بودن سطح فرهنگ و زندگی اجتماعی و عدم توسعه کتابت، تعلیمات انبیا به تدریج فراموش می‌شد، یا به گونه‌ای تغییر می‌یافت که با اصل آن متفاوت می‌شد. بر این اساس، پیامبران بعدی می‌آمدند و تعلیمات اصیل و صحیح را بار دیگر به مردم ابلاغ می‌کردند.

محتوای اصلی دعوت پیامبران یکسان است و همه آنها یک دین آورده‌اند.

۲۶. گزینه ۲ آیه اولی الامر (اطاعت) مقدمه حدیث جابر می‌باشد.

آیه شریفه‌ی تبلیغ مقدمه حدیث غدیر می‌باشد.

۲۷. گزینه ۳ عبارت «لا یاتون بمثل» اشاره به ناتوانی مخالفان در آوردن کتابی همانند قرآن دارد و در مقابل عبارت «لوکان بعضهم لبعض ظهیرا» اشاره به تأثیر نداشتن کمک به یکدیگر و یا پشتیبانی از هم دارد.

معاونت = معاضدت ← پشتیبانی

۲۸. گزینه ۴ آنچه از مؤمنان پس از پیامبر اکرم (ص) انتظار می‌رود عدم بازگشت به دین گذشتگان می‌باشد. مفهومی که در گزینه‌ها به این مسأله اشاره کرده مفهوم «ثبات قدم در برابر سختی‌های راه» می‌باشد که ثبات قدم به منظور اثبات سپاس‌گزاری می‌باشد.

۲۹. گزینه ۱ راه حل نهایی برای نجات از گمراهی ← طلب کردن راه رستگاری از اهلس

۳۰. گزینه ۳

با گسترش سرزمین‌های اسلامی سؤال‌های مختلفی در زمینه‌های احکام، اخلاق، افکار و نظام کشورداری پدید آمد. ائمه اطهار با تکیه بر علم الهی خود در مورد همه این مسائل اظهار نظر کردند و مسلمانان را از معارف خود بهره‌مند می‌ساختند.	
ورود جاهلیت در لباس جدید به زندگی اجتماعی مسلمانان	تبدیل حکومت به سلطنت
رواج یافتن بافته‌های ذهنی کعب الاحبار	تحریف در معارف اسلامی و جعل احادیث

۳۱. گزینه ۱ ترجمه جمله: آموزش ارائه شده فراتر از دبیرستان، به ویژه در دانشکده و دانشگاه، از لحاظ فنی تحصیلات عالی شناخته می شود.

(۱) عالی (۲) خالق (۳) پیشرفته (۴) میانی، متوسط

نکته مهم درسی :

کالوکیشن "higher education" به معنی "تحصیلات عالی" است.

۳۲. گزینه ۲ ترجمه جمله: جین در یادگیری زبان خوب نبود، در نتیجه، تعجب کردم وقتی فهمیدم که او واقعاً می تواند بسیار سلیس و روان به سه زبان خارجی صحبت کند.

(۱) زیاد، به طور گسترده ای (۲) واقعاً، در واقع (۳) با امیدواری (۴) لزوماً، ضرورتاً

۳۳. گزینه ۳ روان تر صحبت کردن آن، بیشتر از مقداری که فکر می کردم به زمان نیاز دارد.

(۱) توانایی برای صحبت کردن یک زبان خارجی

(۲) من یک زبان خارجی را یاد می گیرم تا بتوانم

(۳) یاد گرفتن یک زبان خارجی به منظور این که

(۴) آموختن توانایی یک زبان خارجی برای من

جمله نیازمند فاعل است، چرا که فعل اصلی جمله *takes* می باشد؛ بنابراین *gerund* بهترین فاعل است.

۳۴. گزینه ۲ معنی جمله: به ما توصیه شده است که خطر سفر در این کشورها را قبول نکنیم.

توضیح: بعد از فعل *risk* به معنای «خطر ... را قبول کردن» اسم مصدر (فعل *ing* دار) به کار می رود.

۳۵. گزینه ۲ یک فرد می تواند با اضافه کردن ۵۰۰ کالری به رژیم غذایی خودش، ..... اضافه کند و به این منظور می تواند ۱۸۰ گرم پروتئین در روز مصرف کند و کربوهیدرات زیادی بخورد.

(۱) سایز (۲) وزن (۳) بیماری (۴) فشار خون

۳۶. گزینه ۲ معنی جمله: علی شغلش را رها کرد، زیرا او از انجام کار یکسان هر روز خیلی خسته بود.

بعد از حرف اضافه نیاز به اسم مصدر (*ing* + فعل)، داریم (دلیل نادرستی گزینه ۱ و ۳). در ضمن *job* مفعول مستقیم برای *doing* است و پس از *doing* نیازی به حرف اضافه *of* نداریم. (دلیل نادرستی گزینه ۴)

۳۷. گزینه ۱ ما الان در روستا زندگی می کنیم. اما به مدت ۵ سال در یک شهر بزرگ زندگی کردیم.

به دلیل اینکه به زمان خاصی در گذشته اشاره شده و وضعیت کنونی هم در جمله اول مشخص است. استفاده از زمان حال کامل وقتی صحیح است که اثر فعل به زمان حال برسد. پس گذشته ساده بهترین انتخاب است.

۳۸. گزینه ۲

معنی جمله: فقط زندگی در یک کشور که همیشه گرم و آفتابی است را تصور کن. چه خواهی کرد؟

بعد از فعل *imagine* فعل همراه با *ing* به کار می رود.

۳۹. گزینه ۲ الف: آنها چه مدت است که یکدیگر را می شناسند؟ ب: از زمانی که در مدرسه بودند.

یکی از نشانه های زمان حال کامل وجود *since* در انتهای جمله در قسمت قید زمان است. این قید به معنی "از، از زمانیکه" است و شروع زمان فعل مورد نظر را نشان می دهد. اگر بعد از *since* جمله بیاید، باید به شکل گذشته ساده باشد.

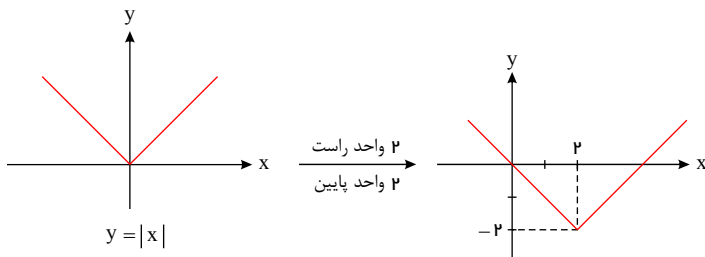
۴۰. گزینه ۲

معنی جمله: وقتی دیدن دوباره او را تصور می کنم، احساس خوشحالی می کنم.

بعد از *imagine* (تصور کردن) فعل بعدی به صورت *ing* به کار می رود.

پاسخنامه تشریحی

۴۱. گزینه ۴

۴۲. گزینه ۱

$$f\left(-\frac{1}{2}\right) = 2\left[-\frac{1}{2}\right] + \left[-\left(-\frac{1}{2}\right)\right] = 2(-1) + 0 = -2$$

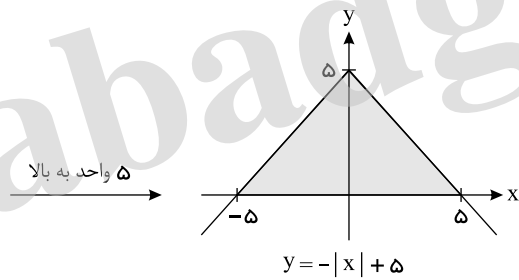
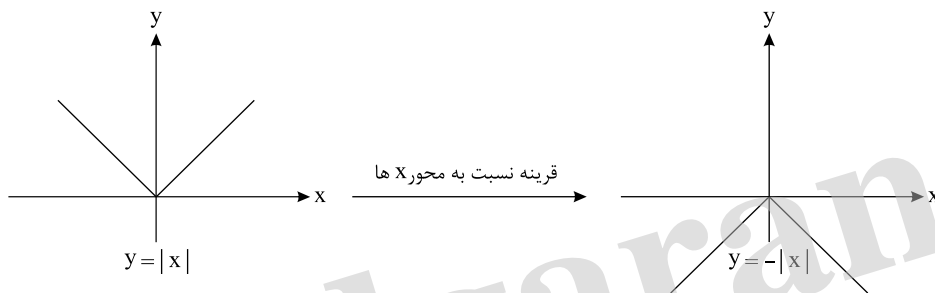
$$f\left(\frac{3}{2}\right) = 2\left[\frac{3}{2}\right] + \left[-\frac{3}{2}\right] = 2(1) + (-2) = 0$$

$$f\left(-\frac{1}{2}\right) + f\left(\frac{3}{2}\right) = -2 + 0 = -2$$

در نتیجه داریم:

۴۳. گزینه ۳

$$y + |x| - 5 = 0 \Rightarrow y = -|x| + 5$$

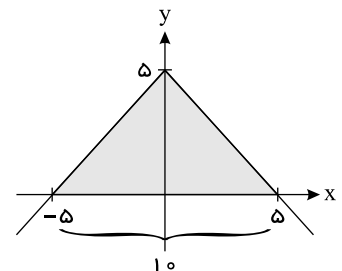

برای تعیین نقاط تلاقی نمودار با محور x ها $y = 0$ قرار می‌دهیم:

$$y = -|x| + 5 \Rightarrow 0 = -|x| + 5 \Rightarrow |x| = 5 \Rightarrow x = \pm 5$$

مساحت مثلث برابر است با:

$$\text{مساحت مثلث} = \frac{\text{ارتفاع} \times \text{قاعده}}{2} = \frac{5 \times 10}{2} = 25$$

۴۴. گزینه ۱ ابتدا مقدار تک تک جزء صحیح‌ها را به دست می‌آوریم:

دفترچه تخصصی یازدهم انسانی

$$-2 < 1 - \sqrt{\lambda} < -1 \Rightarrow [1 - \sqrt{\lambda}] = -2$$

می دانیم: $\pi \approx 3,14$ است؛ پس:

$$2 - \pi \approx 2 - 3,14 \approx -1,14 \Rightarrow [2 - \pi] = -2$$

$$\left[\frac{5}{4}\right] = [1,25] = 1$$

$$[0,0005] = 0$$

$$\text{حاصل عبارت سوال} = \frac{-2 - 2}{1 + 0} = -4$$

گزینه ۴

$$f(x) = \left[1 - \frac{x}{2}\right] \xrightarrow{x=-\frac{3}{2}} f\left(-\frac{3}{2}\right) = \left[1 - \frac{-\frac{3}{2}}{2}\right] = \left[1 + \frac{3}{4}\right] = \left[\frac{7}{4}\right] = [1,75] = 1 \quad (1)$$

$$f(x) = \left[1 - \frac{x}{2}\right] \xrightarrow{x=\sqrt{2}} f(\sqrt{2}) = \left[1 - \frac{\sqrt{2}}{2}\right]$$

می دانیم: $\sqrt{2} \approx 1,4$ پس:

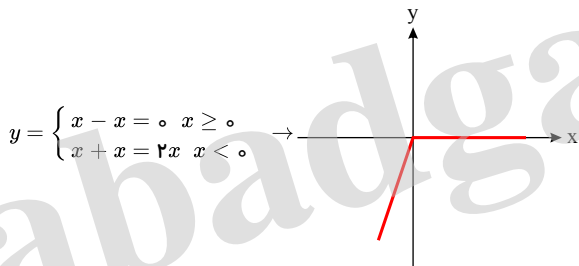
$$f(\sqrt{2}) = \left[1 - \frac{1,4}{2}\right] = [1 - 0,7] = [0,3] = 0 \quad (2)$$

بنابر (1) و (2) داریم:

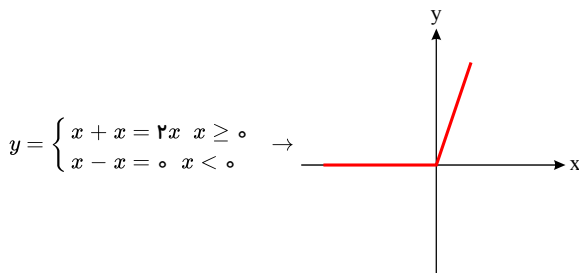
$$f(\sqrt{2}) + f\left(-\frac{3}{2}\right) = 0 + 1 = 1$$

گزینه ۲ نمودار توابع گزینه های ۳، ۴ و ۵ به شکل و هستند.

در مورد گزینه ۱، داریم:

در مورد گزینه ۲، داریم:

گزینه ۴

$$f(x) = \left[x + \frac{3}{4}\right] - [-x] \rightarrow f\left(\frac{9}{4}\right) = \left[\frac{9}{4} + \frac{3}{4}\right] - \left[-\frac{9}{4}\right] = \left[\frac{15}{4}\right] - \left[-\frac{9}{4}\right]$$

$$\Rightarrow f\left(\frac{9}{4}\right) = 3 - (-3) = 6$$

$$\rightarrow f\left(-\frac{1}{4}\right) = \left[-\frac{1}{4} + \frac{3}{4}\right] - \left[-\left(-\frac{1}{4}\right)\right]$$

$$\Rightarrow f\left(-\frac{1}{4}\right) = [1] - \left[\frac{1}{4}\right] = 1 - 0 = 1$$

در نتیجه داریم:

$$f\left(\frac{9}{4}\right) + f\left(-\frac{1}{2}\right) = 6 + 1 = 7$$

۴۸. گزینه ۳ نکته: ضابطه تابع قدرمطلق به صورت $f(x) = |x| = \begin{cases} x & x \geq 0 \\ -x & x < 0 \end{cases}$ است.

$$f(x) = |x| \Rightarrow f(2 - \sqrt{3}) = |2 - \sqrt{3}| \begin{cases} \sqrt{3} \approx 1,7 \\ 2 - \sqrt{3} > 0 \end{cases} = 2 - \sqrt{3} \quad (1)$$

$$f(x) = |x| \Rightarrow f(\sqrt{3} - 2) = |\sqrt{3} - 2| \begin{cases} \sqrt{3} \approx 1,7 \\ \sqrt{3} - 2 < 0 \end{cases} = -(\sqrt{3} - 2) = -\sqrt{3} + 2 \quad (2)$$

$$(1), (2) \Rightarrow f(2 - \sqrt{3}) - f(\sqrt{3} - 2) = 2 - \sqrt{3} - (-\sqrt{3} + 2) = 2 - \sqrt{3} + \sqrt{3} - 2 = 0$$

۴۹. گزینه ۱ نکته: در نمایش زوج مرتبی تابع همانی، در همه زوج مرتبها مؤلفه اول و دوم با هم برابرند.

در بین گزینه‌ها زوج مرتب‌های گزینه ۱ دارای مؤلفه‌های اول و دوم برابر هستند.

۵۰. گزینه ۳ نکته: هر خط موازی محور طول‌ها، نمایش مختصاتی یک تابع ثابت است.

۵۱. گزینه ۴ با توجه به اینکه $2 < x < 3$ است در نتیجه حاصل $x - 2$ مقداری مثبت و حاصل $3 - x$ مقداری منفی است.

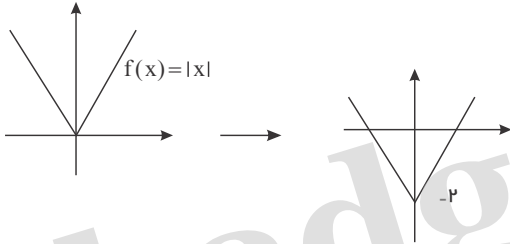
$$|x| = \begin{cases} x & x > 0 \\ -x & x < 0 \end{cases}$$

$$\underbrace{|x - 2|}_{\text{مثبت}} + \underbrace{|3 - x|}_{\text{مثبت}} = x - 2 + (3 - x) = x - 2 + 3 - x = 1$$

۵۲. گزینه ۳ نکته: برای رسم توابع قدر مطلق به صورت $f(x) = |x + a| + b$ نمودار مختصاتی $f(x) = |x|$ را به اندازه $-a$ واحد در روی محور x ها و b واحد در روی محور y ها منتقل می‌کنیم.

با توجه به نکته بالا نمودار مختصاتی تابع به اندازه -1 واحد روی محور x ها و به اندازه -1 واحد روی محور y ها منتقل شده است؛ پس ضابطه آن به صورت $|x + 1| - 1$ می‌باشد.

۵۳. گزینه ۴ برای رسم نمودار تابع $f(x) = |x| - 2$ کفیسست نمودار $|x|$ را دو واحد روی محور y ها پایین تر بیاوریم:

۵۴. گزینه ۳ نکته: هر عضو از دامنه تابع همانی به روی خودش در برد نظیر می‌شود.

با توجه به نکته بالا $f(3) = 3$ و $f(4) = 4$ در نتیجه:

$$\frac{f(3)}{f(4)} = \frac{3}{4}$$

۵۵. گزینه ۲ تابع علامت به‌ازای اعداد مثبت برابر ۱ و به‌ازای منفی برابر -1 است.

$$f(x) = \text{sign}(x) \Rightarrow f(1 - \sqrt{3}) = \frac{\sqrt{3} \approx 1,7}{1 - \sqrt{3} < 0} = -1$$

$$f(x) = \text{sign}(x) \Rightarrow f(\sqrt{3} - 1) = \frac{\sqrt{3} \approx 1,7}{\sqrt{3} - 1 > 0} = 1$$

با جایگذاری مقادیر به‌دست آمده در عبارت داریم:

$$f(1 - \sqrt{3}) + f(\sqrt{3} - 1) = -1 + 1 = 0$$

۵۶. گزینه ۲: گزینه ۲: من / خُد / ز: مفعول - نَ / ظَر / دَر / قَ: مفاعیل - دُ / با / لا / ی: مفاعیل - تَ / مَس / تَم: فاعول

۵۷. گزینه ۴

۵۸. گزینه ۲

۵۹. گزینه ۴

۶۰. گزینه ۲

تقطیع هجایی و وزن واژه بیت یاد شده چنین است:

کَ سِ کُو	بُ وُد پَه	لَ وَا نَ	جَ هَان
مَ یَا نَ	سِ پَه دَر	نَ مَا تَدَ	نَ هَان
فَعُولَن	فَعُولَن	فَعُولَن	فَعَل
- - U	- - U	- - U	-U

۶۱. گزینه ۴ وحشی بافقی از شاعران قرن دهم هجری است که سبک شعرش حدّ واسط سبک عراقی و سبک هندی است.
۶۲. گزینه ۲ صائب تبریزی را خادوندگار مضامین تازه دانسته‌اند.
۶۳. گزینه ۲ صائب تبریزی در «غزل‌سرایی» مشهور است و محتشم کاشانی در «ترکیب‌بند عاشورایی» زبانزد همگان است.
۶۴. گزینه ۴ کلیم کاشانی که در ابداع معانی و خیال‌های رنگین مشهور است و این ویژگی به غزل‌های او لطف ویژه‌ای بخشیده است. ضرب‌المثل‌ها و الفاظ محاوره که زبان غزل این دوره را به افق خیال عامّه نزدیک کرده، سخن او را برجسته ساخته است.
۶۵. گزینه ۲ از مراکز مهم علمی و ادبی در قرن دهم هجری می‌توان به «اصفهان، خراسان، آذربایجان و نواحی مرکزی ایران» اشاره کرد.
۶۶. گزینه ۲ برای بازگشت به حقیقت‌گویی و واقع‌گویی نیازمند پرداختن به مسائل اجتماعی و انتقادهای سیاسی بود و قالب غزل با توجه به نقش و سابقه کاربردش، اجازهٔ جولان بیشتر در این میدان را نمی‌داد.
۶۷. گزینه ۲ سبک عراقی در نیمهٔ دوم قرن دهم به اوج خود رسیده بود.
۶۸. گزینه ۲
۶۹. گزینه ۳ سیطرهٔ درازمدت تیموریان و مغولان بر ایران و ویرانی‌ها و خرابی‌هایی که در همهٔ ابعاد و زمینه‌ها به بار آورد، دانش، فرهنگ و ادبیات را تحت‌الشعاع خود قرار داد.
۷۰. گزینه ۳ به طور کلی اوضاع سیاسی و اجتماعی ایران در قرن دهم هجری و وضع ادبیات نیز، به تبع آن آشفته و نامساعد بود.
۷۱. گزینه ۲ جرج سارتن (پدر تاریخ علم)، محمد زکریای رازی را بزرگ‌ترین پزشک اسلام و قرون وسطا برشمرده است.
۷۲. گزینه ۲ بنیان قوانین جاری در ایران دوران اسلامی مبتنی بر دو سرچشمهٔ شریعت اسلام و عرف بود. محاکم سه‌گانهٔ شرع، مظالم و حِسبه براساس قوانین دینی و عرفی قضاوت می‌کردند. مغول‌ها تا پیش از آنکه مسلمان شوند برپایهٔ مجموعه قوانینی موسوم به یاسا عمل می‌کردند و دعای حقوقی آنها در دادگاهی به نام یرغو و زیر نظر یرغوچی حل‌وفصل می‌شد.
۷۳. گزینه ۱ در منطقهٔ ماوراءالنهر، تیمور گورکانی بر رقیبان خود غلبه کرد و حکومت ماوراءالنهر را به‌دست گرفت. تیمور سپس طی سه مرحله یورش که همچون هجوم مغول‌ها، با کشتار فراوان همراه بود، سرتاسر ایران را تحت سیطرهٔ خود درآورد. پس از مرگ تیمور، شاهرخ، پسر و جانشین او بر سراسر ایران حکومت کرد.
۷۴. گزینه ۲ با پیروزی تکش خوارزمشاه بر آخرین سلطان سلجوقی، حکومت سلجوقی منقرض شد و خوارزمشاهیان قدرت را به دست گرفتند. مبارزات اسماعیلیان در ایران و نیز قدرت‌گرفتن اتابکان در نواحی زیر سلطهٔ سلجوقیان نیز در ضعف و زوال این حکومت موثر بودند.
۷۵. گزینه ۴ سلجوقیان طایفه‌ای از ترکان بودند که پس از گرویدن به اسلام، نخست در ماوراءالنهر سپس در خراسان مستقر شدند. طغرل سلجوقی پس از تصرف نیشابور، این شهر را به‌عنوان مرکز حکومت خود برگزید.
۷۶. گزینه ۴ بدون شک، برجسته‌ترین فیلسوف ایران و جهان اسلام کسی نیست جز ابوعلی سینا که فلسفهٔ مشایی را به اوج رساند. ابن‌سینا برای نخستین بار در دانشنامهٔ علایی یک دوره فلسفه را به زبان فارسی تالیف کرد و این اثر، سهم بسزایی در مطرح‌کردن زبان فارسی به‌عنوان زبان علم داشت. در سنت فلسفهٔ اسلامی، فارابی را بعد از ارسطو که ملقب به معلم اول است، معلم دوم می‌خوانند.
۷۷. گزینه ۳ پس از حملهٔ یعقوب به نیشابور و از میان برداشتن حکومت طاهریان و سپس لشکرکشی ناموفق امیر صفاری به بغداد، روابط دو طرف به خصومت گرایید. جانشینان مرداویج که قلمروشان به گرگان و طبرستان محدود شده بود، از بلندپروازی مرداویج دست کشیدند و نسبت به خلیفهٔ بغداد اظهار اطاعت کردند.
۷۸. گزینه ۳ حکومت‌های علویان و زیاریان قلمرو حکومتشان منطقهٔ طبرستان و گرگان بوده و حکومت سامانیان مرکز حکومتش شهر بخارا می‌باشد.
۷۹. گزینه ۴ تمامی گزینه‌ها درست است.
۸۰. گزینه ۲ در عصر تیموری، شعر و شاعری رواج بیشتری یافت. شاهرخ‌سلطان حسین بایقرا و امیرعلیشیر نوایی، وزیر شاعر او به زبان و ادب فارسی توجه جدی داشتند و شاعران و ادیبان را همه‌گونه پشتیبانی و تشویق می‌کردند. علاقمندی ایلخانان و فرمانروایان تیموری به جاودانه‌ساختن کشورگشایی و موفقیت‌های سیاسی و نظامی خود و خودآگاهی رجال ایرانی، تأثیر بسزایی بر رشد و شکوفایی تاریخ‌نگاری در آن عصر نهاد.
۸۱. گزینه ۲ پلانتیشن عبارت است از زمین‌های وسیع کشاورزی که به تولید یک محصول خاص اختصاص دارد. این محصولات برای صادرات و عرضه به بازارهای فروش جهانی تولید می‌شوند.
۸۲. گزینه ۲ کشورهای دارای شرکت‌های چندملیتی «برای تشویق شرکت‌های خود به سرمایه‌گذاری در خارج از کشور»، به آن‌ها کمک‌های مالی و حمایتی می‌کنند.
۸۳. گزینه ۴ در کشاورزی معیشتی، تولید محصول یا پرورش دام بیشتر در حد مصرف خانوار کشاورز یا فروش محلی صورت می‌گیرد و میزان تولید و سود اقتصادی کم است.
۸۴. گزینه ۲ منظور از مرکز، کانون‌های سلطهٔ اقتصادی بر جهان است. کشورهای توسعه‌یافتهٔ صنعتی که از نظر درآمد و ثروت بالاترین موقعیت را دارند.
۸۵. گزینه ۴ بررسی گزینه‌های غلط:
- (پ) کشاورزی تجاری به‌دنبال رشد جمعیت در جهان گسترش یافت.
- (ت) کشاورزی تجاری هم در کشورهای پیشرفته و هم در کشورهای کمتر توسعه‌یافتهٔ جهان رواج دارد.
۸۶. گزینه ۳ بیشتر برنج دنیا در قارهٔ آسیا به‌ویژه آسیای شرقی و جنوب شرقی کشت می‌شود.
۸۷. گزینه ۴ برخی از صاحب‌نظران معتقدند که همهٔ مناطق آزاد در رسیدن به اهداف خود موفق نبوده‌اند زیرا در برخی کشورها به پایگاه واردات تبدیل شده‌اند و نتوانسته‌اند به توسعهٔ اقتصادی کمک کنند.
- در بین روش‌های مختلف حمل‌ونقل (زمینی - دریایی - هوایی)، حمل‌ونقل دریایی جایگاه ویژه و ممتازی دارد.
۸۸. گزینه ۲ مناطق آزاد تجاری مناطقی هستند که در اصل برای توسعهٔ صادرات یک کشور و رونق اقتصادی آن ایجاد می‌شوند. مناطق آزاد تجاری اغلب در مجاورت بنادر مهم ایجاد می‌شوند.
۸۹. گزینه ۱ برخی نواحی نقش پیرامون دارند که به‌لحاظ اقتصادی به مرکز وابسته‌اند. براساس این نظریه، مرکز، پیرامون را استثمار می‌کند و بر آن سیطرهٔ اقتصادی دارد.

۹۰. گزینه ۳ نابرابری اقتصادی در فضای جغرافیایی جلوه گر می شود و درآمد کشور نروژ ۴۷ برابر درآمد سرانه در کشور اریتره و درآمد سرانه آلمان ۲۵ برابر درآمد سرانه افغانستان است.
۹۱. گزینه ۳ چالش میان بلوک شرق و غرب، چالش جهانی و فرامنطقه بود. همچنین از نوع چالش هایی بود که درون یک فرهنگ و تمدن پدید می آید.
۹۲. گزینه ۱ در اندیشه مارکس، سوسیالیسم مرحله انتقالی برای رسیدن به کمونیسم است.
۹۳. گزینه ۱ لیبرالیسم اولیه با تکیه بر شعار آزادی و به ویژه آزادی اقتصادی، راه استثمار را برای صاحبان ثروت باز کرد.
۹۴. گزینه ۴ چارلز دیکنز در *رمان الیور تویست* در قالب طنزی خشن نوانخانه ها و فیلسوفانی که مدافع و الهام بخش آن ها بودند را به سخره گرفت. مالتوس (جمعیت شناس انگلیسی)، در نفی حق حیات کسانی که در فقر متولد شده بودند، گفته بود که طبیعت حکم به رفتن و مردن آن ها می دهد و خود این حکم را اجرا می کند. ریکاردو (اقتصاددان کلاسیک)، مخالف دخالت دولت در اقتصاد و حتی افزایش دستمزد کارگران بوده و رفاه آنان را موجب بالاتر رفتن تولید نسل آن ها و پیدایش مشکلات بعدی می دانست.
۹۵. گزینه ۲ - تنوع آگاهی و معرفت انسان ها و همچنین تنوع اراده و اختیار آن ها سبب پیدایش جهان های اجتماعی مختلف می شود. اگر جهان اجتماعی در تعامل با جهان های دیگر بر عقاید و ارزش های خود پافشاری نکند، داد و ستد فرهنگی به لایه های عمیق آن سرایت می کند. در صورتی که به مرور زمان به عقاید و آرمان های خود پشت کند، دچار تحولات هویتی می شود. جهان اجتماعی ای که در مسیر تحولات هویتی ارزش ها و عقاید جهان اجتماعی دیگری را قبول کند، به آن ملحق می شود. ممکن است یک جهان اجتماعی در مواجهه با جهان اجتماعی دیگر، ضمن پذیرش بخش هایی از آن، هویت جدیدی به دست آورد و بدون این که به جهان اجتماعی مقابل ملحق شود، دچار تحولات هویتی گردد. - بحران های اقتصادی در ابتدا به کشورهای غربی محدود می شدند و از عوامل داخلی آن ها اثر می پذیرفتند. ولی با شکل گیری اقتصاد جهانی و کاهش اهمیت مرزهای سیاسی و جغرافیایی، این بحران ها که منطقه ای بودند، به سرعت آثار و پیامدهای خود را در سطح جهان آشکار ساختند.
۹۶. گزینه ۳
۹۷. گزینه ۲ در جنگ جهانی اول برای نخستین بار از سلاح شیمیایی استفاده شد، در سال های ۱۹۱۸ - ۱۹۱۴ اتفاق افتاد.
۹۸. گزینه ۳ مالتوس نظریه پرداز لیبرال بود که عقیده داشت کسی که در دنیای از قبل تملک شده به دنیا می آید، اگر نتواند قدرت خود را از والدینش دریافت کند، هیچ گونه حقی برای دریافت کمترین غذا یا چون و چرا درباره موقعیت خود ندارد.
۹۹. گزینه ۱ بحران بوپال در هند اشاره به استعمار سمی دارد.
۱۰۰. گزینه ۴ پیامد انتقال بحران اقتصادی به اقشار محروم جامعه موجب تحریک آن ها شده و می تواند به فروپاشی حکومت ها منجر شود.
۱۰۱. گزینه ۱ مهم ترین بحران اقتصادی در فاصله بین دو جنگ جهانی در سال ۱۹۳۳ - ۱۹۲۹ اتفاق افتاد.
۱۰۲. گزینه ۲ تقابل شمال و جنوب تقابل جهانی است که اگر فعال شود بسیاری از چالش های درونی کشورهای غربی را دوباره فعال می کند.
۱۰۳. گزینه ۴ هانتینگتون معتقد بود عامل فرهنگی بودن منشأ اصلی درگیرهای دو جهان است و فرهنگ اسلامی را بزرگ ترین تهدید برای جهان غرب می دانست.
۱۰۴. گزینه ۳ جنگ جهانی اول و دوم منشأ دینی نداشت و طرف های درگیر سعی کردند در قالب ناسیونالیستی، لیبرالیستی و سوسیالیستی رفتار خود را توجیه کنند.
۱۰۵. گزینه ۱ در سال ۱۹۸۹ سازمان ملل با طرح پیمان باسل سعی کرد تا از انتقال زباله های کشورهای صنعتی به کشورهای فقیر جلوگیری کند. انسان مدرن به دلیل رویکرد سکولار و دنیوی عامل ایجاد بحران های زیست محیطی شد.
۱۰۶. گزینه ۱ پروتاگوراس معتقد بود که حقیقت به معنای دانشی پایدار و با ثبات به دست نمی آید، بنابراین نسبی بودن حقیقت را نتیجه می گیرد.
۱۰۷. گزینه ۳ ابن سینا در یکی از کتاب های خود به تبیین عرفان می پردازد و به طور دقیق معرفت شهودی را توضیح می دهد؛ اما از ارتباط آن با فلسفه و استدلال های فلسفی سخنی نمی گوید.
۱۰۸. گزینه ۱ بنابر این دیدگاه، مفاهیمی مانند خدا، اختیار، نفس و روح که تجربه درباره نفی یا اثبات آن ها نمی تواند نظر دهد، اصولاً قابل بررسی علمی نیستند.
۱۰۹. گزینه ۱ عقل قادر است تا بدون استفاده از تجربه و صرفاً با تفکر و استدلال به حقایقی برسد و دانش هایی را پایه گذاری کند.
۱۱۰. گزینه ۴ تلاش کانت برای آشتی دادن عقل گرایان و تجربه گرایان به پیدایش دیدگاه های جدیدی در معرفت شناسی غرب به نام پوزیتیویسم ها یا اثبات گراها منجر شد.
۱۱۱. گزینه ۲ عقل قادر است بدون استفاده از یافته های تجربی و صرفاً با تأمل، به حقایق برسد و دانش هایی را پایه گذاری کند. به این قبیل دانش ها «شناخت عقلی» می گویم.
۱۱۲. گزینه ۲ رد سایر گزینه ها:
- ۱- آگوست کنت غلط است.
- ۳- لایب نیس غلط است.
- ۴- دکارت غلط است.
۱۱۳. گزینه ۲ ویلیام جیمز و برگسون از جمله کسانی هستند که به شهود عرفانی و تجربه دینی معتقدند.
۱۱۴. گزینه ۳ کانت بر آن است که قوه ادراکی انسان مفاهیمی مثل زمان، مکان و علیت را نزد خود دارد و آنها را از راه حس و تجربه به دست نمی آورد.
۱۱۵. گزینه ۱ بیکن منتقد ارسطو بود و دکارت معتقد بود که شناخت نفس مجرد بدون نیاز به حس و تجربه به دست می آید.
۱۱۶. گزینه ۲ فرانسیس بیکن نخستین کسی بود که در دوره جدید اروپا به حس و تجربه اصرار می ورزید.
۱۱۷. گزینه ۱ بیکن از نخستین فیلسوفانی بود که بر اهمیت حس و تجربه اصرار می ورزید و دکارت به تفکر عقلی اهمیت بسیار می داد.
۱۱۸. گزینه ۴ دو جریان اصلی فلسفه در دوره جدید در اروپا، تجربه گرایی و عقل گرایی است.
۱۱۹. گزینه ۳ در دوره جدید فلسفه در اروپا که از قرن شانزدهم با پیشگامی فرانسین بیکن و دکارت آغاز می شود، به معرفت شناختی توجه ویژه ای شده و از این به بعد مسئله معرفت شناسی در کانون مباحث فلسفی قرار گرفت.
۱۲۰. گزینه ۳ علامه طباطبایی
۱۲۱. گزینه ۱ اطلاعات حافظه به این دلیل ارزشمند است که می تواند تفکر ما را بسازد.
۱۲۲. گزینه ۴ حل مسئله، از توانایی های مربوط به رشد شناختی است.
۱۲۳. گزینه ۳ فعالیت هایی که به عنوان تفکر می شناسیم عبارتند از: کنار هم قراردادن اطلاعات حافظه - تفسیر اطلاعات - قضاوت کردن اطلاعات - مسئله حل کردن
۱۲۴. گزینه ۲ ناکامی، محصول ناتوانی در حل مسئله است.

۱۲۵. گزینه ۲ فرد به آنچه می‌اندیشد و نیز به روش تفکر خود، آگاهی کامل دارد.
۱۲۶. گزینه ۴ مسائلی که علوم انسانی با آن‌ها روبروست اغلب مسائل بد تعریف شده هستند و مسائل علوم تجربی، معمولاً خوب تعریف شده هستند.
۱۲۷. گزینه ۳ حل تمرین ریاضی برای یک ریاضی‌دان، مسئله نیست؛ چون او در این زمینه توانایی گسترده‌ای دارد. در صورتی که در مسئله، توانمندی‌ها محدود است.
۱۲۸. گزینه ۴ شاخص‌های تعیین انواع مسئله عبارتند از: شناسایی موقعیت اولیه - فهرست اقدامات یا راهبردهای در دسترس - تعریف دقیق هدف - امکان تضمین دستیابی یا عدم دستیابی به هدف
۱۲۹. گزینه ۲ تجربه گذشته در صورت بازیابی، راهگشای مفیدی خواهد بود.
۱۳۰. گزینه ۴ تعریف انتقال: تاثیر یادگیری‌های گذشته بر حل مسئله
۱۳۱. گزینه ۳ تصور مبهم از یک مسئله، به راه‌حل‌های منطقی و درست منجر نمی‌شود.
۱۳۲. گزینه ۴ عوامل موثر در حل مسئله عبارتند از: تجربه گذشته - نوع نگاه به مسئله - نادیده گرفتن حل مسئله برای مدتی خاص
۱۳۳. گزینه ۴ یکی از هدف‌های مهم نظام تعلیم و تربیت، پرورش افرادی است که بتوانند بر مسائل و مشکلات خود در زندگی روزمره غلبه کنند.
۱۳۴. گزینه ۴ حل مسئله به معنای یافتن بهترین راه‌حل برای رسیدن به هدف با توجه به شرایط موجود است.
۱۳۵. گزینه ۲ تشخیص مسئله جزء مراحل حل مسئله است نه عوامل مؤثر بر حل مسئله.